

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Vabariigi Valitsus
korraldus
algtekst-terviktekst
26.01.2023
RT III, 27.01.2023, 3

Taastuvast energiaallikast elektrienergia tootmise vähempakkumise korraldamise volitamine

Vastu võetud 26.01.2023 nr 39

Korraldus kehtestatakse elektrituruseaduse § 59⁴lõigete 5 ja 5¹ ning § 59⁷lõike 1 alusel.

1. ASJAOLUD

Elektrituruseaduse (edaspidi *ELTS*) § 59⁴lõike 1 kohaselt makstakse taastuvast energiaallikast elektrienergia tootmise eest toetust, et toota taastuvast energiaallikast elektrienergiat 2030. aastal 40% Eesti summaarsest elektrienergia lõpptarbimisest. 2021. aasta kinnitatud Eurostati andmetele tuginedes moodustas taastuvelekter 29,3% Eesti elektritoodangust.¹ 2022. aasta üheksa kuu kokkuvõttes kattis taastuvelekter 29% tarbimisest ja moodustas 35% Eesti elektritoodangust.² Eesti elektrijaamad tootsid taastuvelektrit 2022. aasta kolmandas kvartalis viie protsendi võrra vähem kui 2021. aasta samal perioodil.³ Seega ei ole Eestis ELTS § 59⁴lõikes 1 nimetatud

eesmärk toota taastuvast energiaallikast 40% summaarsest elektrienergia tarbimisest senini saavutatud ja kui kirjeldatud suundumus jätkub, siis ei saavutata ka aastaks 2030. Eesmärgi saavutamiseks pole piisav ka korralduse andmise ajal rajatavate uute taastuuevenergiat

tootmiseks kasutatavate tootmisvõime võimeid. Varem on vähempakkumiste oksjonite raames saadud taastuvast energiaallikast elektrienergia tootmist juurde täiendavalt 555 GWh⁴ mille tootmisega tuleb alustada hiljemalt 1. jaanuaril 2026. a⁵

Kuigi elektrituruhinnad on 2022. aasta teisel poolaastal olnud palju kõrgemad kui varasematel aastatel, ei tule ebastabiilse turuolukorra tõttu uusi tootmisvõimeid ELTS § 59⁴lõike 1 eesmärgi saavutamiseks vajalikus mahus ja kiiruses turule. Seetõttu on vaja korraldada vähempakkumise, mis hoiu võimeid uusi tootmisvõimeid rajama. Taastuuevenergiat tootmisvõimeid rajamine ja nende tööle seadistamine on ajamahukas ning seetõttu on uude tootmisvõimeid tekkimiseks vajalik teha tegevusi aastaid varem. Eestis riiklikus energia- ja kliimakavas aastani 2030 on ühe meetmena planeeritud 2023. aastal välja kuulutada vähempakkumise oksjon mahus 650 GWh/aastas.⁶ Arvestades potentsiaalseid tootmisvõimeid ja võimalikke tootmisvõimeid arendatavate arvude, on optimaalne vähempakkumise kogus pakkumiste konkurentsiolukorra ja riiklike taastuuevenergiat tootmisvõimeid eesmärkide saavutamiseks 650 GWh/aastas. Vastavalt Vabariigi Valitsuse 7. novembri 2019. a määrusele nr 86 „Taastuvast energiaallikast ja töhuga koostootmise režiimil energia tootmiseks korraldatava vähempakkumise tingimused ja kord“ on vähempakkumise eesmärgiks kogust lubatud ületada kuni 20 protsenti, kui on võimalik esitada võitjaks lisaks madalamat garanteeritud müügitulu määra pakkunud pakkujale või pakkujatele veel üks pakkuja, kelle pakkumises esitatud koguse lisandumisel ületatakse vähempakkumise eesmärgiks olevat kogust kuni 20 protsenti.

Kui võrd ELTS § 59⁴lõikes 1 nimetatud eesmärgi prognoosi kohaselt ei saavutata, volitab Vabariigi Valitsus ELTS § 59⁴lõike 5 alusel valdkonna eest vastutavat ministrit korraldama vajaliku elektrienergia koguse kõige soodsama tootja leidmiseks avaliku vähempakkumise.

2. OTSUS

Volitada majandus- ja taristuministrit korraldama taastuvast energiaallikast elektrienergia tootmise vähempakkumise eesmärgiga saada aastas juurde täiendavalt 650 GWh (gigavatt-tunni) ulatuses elektrienergiat, mis toodetakse ELTS § 59⁴lõike 5 punktis 1 või 3 nimetatud tootmisvõimeid, sealhulgas olemasoleva tootmisvõimeid juurde rajatud elektritootmisvõimeid (vt ELTS § 108 lg 7), mis alustab elektrienergia eesmärgidest tootmist pärast vähempakkumise võitja väljasegitamist.

Majandus- ja taristuminister korraldab vähempakkumise järgmistel tingimustel:

- 1) elektrienergia tootmise alustamise tähtpäev on 1. juuli 2027. a, kuid tootmisega võib alustada enne tootmise alustamise tähtpäeva;
- 2) elektrienergia tootmise kohustus ja ajavahemik on 12 aastat alates tootmise alustamisest;
- 3) pakkumise eesmärgiks on taastuvast energiaallikast toodetud elektrienergia 650 GWh (gigavatt-tundi) kalendriaastas;
- 4) kohustus on toota pakutavast aastastest elektrienergia kogusest vähemalt 50% aasta esimeses ja neljandas kvartalis;
- 5) pakkumise jõusoleku minimaalne tähtaeg on 300 päeva;

- 6) pakkumise tagatise suurus ja tasumise tingimused:
- 6.1) tagatise suurus on 12 eurot aastase tootmismahu megavatt-tunni kohta üle 1 MW elektrilise võimsusega tootmisel.
  - 6.2) kui päikeseenergiatootmiseks kasutatav pakkuja esitab pakkumise koos tegevusloaga võrguettevõtjaga sõlmitud liitumislepingu, tuleb pakkujal maksta tagatis 70% ulatuses punktis 6.1 nimetatud tagatise suuruselt;
  - 6.3) kui muud tehnoloogiat kui päikeseenergiatootmiseks kasutatav pakkuja esitab pakkumise koos tegevusloaga võrguettevõtjaga sõlmitud liitumislepingu, tuleb tasuda tagatis 30% ulatuses punktis 6.1 nimetatud tagatise suuruselt;
  - 6.4) tagatiseks võib olla krediidid- või finantseerimisasutuse või kindlustusandja garantii või tagatisraha;
  - 6.5) tagatis peab kehtima kuni 1. jaanuarini 2030. a.
  - 7) vähempakkumise võitja toetuse ülemmäär taastuvast energiaallikast toodetud elektrienergia megavatt-tunni kohta on 20 eurot;
  - 8) toetust makstakse Eesti hinnapiirkonnas elektrituru päev-ette-börsi tunnihindade põhjal;
  - 9) toetuse ja turuhinna summa ülemmääraks on 45 eurot megavatt-tunni kohta, lähtudes sellest, et tootja saadav tulu koos toetusega ei ületa Eesti hinnapiirkonnas elektrituru päev-ette-börsil üheski tunnis 45 eurot megavatt-tunni eest.

3. VAIDLUSTAMINE

Korraldust on võimalik vaidlustada halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul korralduse teatavaks tegemisest.

¹Eurostat – <https://ec.europa.eu/eurostat/web/energy/data/shares>. Eurostatist on leitavad liikmesriikide kinnitatud taastuvenergeetika andmed kaheaastase viitega.

²Elering AS veebileht – <https://elering.ee/taastuvelekter-kattis-kolmandas-kvartalis-pea-kolmandiku-tarbimisest>

³Elering AS veebileht – <https://elering.ee/taastuvelekter-kattis-kolmandas-kvartalis-pea-kolmandiku-tarbimisest>

⁴Tootmised on seni nelil vähempakkumise oksjonit. Kolm oksjonit on koguste 5 GWh ning üks vähempakkumise oksjon kogusele 450 GWh, mille mahtu suurendati 20% võrra 540 GWh-ni.

⁵Elering AS veebileht, vähempakkumise oksjonite tulemused – <https://elering.ee/tulemused/>

⁶Elavik AS veebileht, energiaandmed 2019 – <https://www.elavik.ee/energiaandmed/energiaandmed/energiaandmed>

Kaja Kallas
Peaminister
Taimar Peterkop
Riigisekretär